

Koneyrittäjän
RISKIENHALLINTAOPAS

KONEYRITTÄJÄT

Ole huoletta. Me autamme.

Hyvä koneyrittäjä

Riskit ovat ammatissasi tuttuja tekijöitä, mutta tiedätkö miten niitä hallitset? Riskienhallinta on erilaisten vahinkojen todennäköisyyksien, sattumistiheyksien ja seurausten systemaattista arviointia. Riskejä voi välttää kokonaan, niiden sattumistodennäköisyyttä voi pienentää ja seurauksiin voidaan varautua toipumissuunnitelmilla. Riskejä voi myös siirtää toiselle osapuolelle sopimuksella, esimerkiksi vakuutuksella.

Kartoitamme kanssasi yrityksesi henkilö-, sopimus- ja omaisuusriskitekijät. Samalla varmistut vastuuriiskeistä ja vakuuttamisesta. Ifin asiakkaana käytössäsi on maksuton, sähköinen If Yrityskansio, jossa hoidat kätevästi vakuutus- ja riskienhallintaan liittyvät asiat ajasta ja paikasta riippumatta. Kansiossa voit myös tehdä koneyrittäjän Turvatestin.

VAHINKOTARKASTAJA: "KONEENKÄYTTÄJIEN TYÖKIIRE ON RISKI"

Marko Aalto on yksi raskaan kaluston vahinkoja käsittelevän tiimin jäsenistä. Marko ja hänen kollegansa ovat työskennelleet vuosia Koneyrittäjien vahinkojen kanssa.

- Koneyrittäjät ovat ammattilaisia, jotka tuntevat koneensa ja työnsä hyvin. He ovat mutkattomia ja mukavia ihmisiä, joiden kanssa on harvoin mitään ongelmia. Valitettavasti nähtävillä on se, että nykypäivän kiire tuo mukanaan vaaroja ja vahinkoja. Eniten haittaa koituu siitä, jos Koneyrittäjän vastuu- ja keskeytysvakuutukset eivät ole kunnossa, raskaaseen kalustoon erikoistunut vahinkotarkastaja Marko Aalto kertoo.

Vahinkojen sattuessa Marko ja hänen kollegansa toimivat niin nopeasti kuin mahdollista, jotta yrittäjän arki jatkuisi ilman turhia mutkia. He tekevät myös kaikkensa, jotta vahinkoja ei tapahtuisi.

HENKILÖRISKIT

ja työturvallisuus

Työturvallisuuslain mukaan työnantaja on velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä sekä arvioimaan työstä aiheutuvat riskit. Perehdytä henkilöstö turvallisiin työtapoihin sekä työn riskeihin.

SUURIMMAT TYÖTURVALLISUUSRISKIT

- Odottamaton käynnistyminen: Tee korjaustoimenpiteitä koneeseen vain silloin, kun siitä on virrat poissa ja hydraulikkajärjestelmä on paineeton. Odottamaton käynnistyminen on aiheuttanut useita kuolemaan johtaneita tapaturmia. Älä koskaan ohita koneesi turvalaitteita.
- Koneeseen nousemisessa ja sieltä poistumisessa sattuneet tapaturmat ovat tällä alalla yleisimpiä.
- Jos joudut menemään koneen rakenteiden päälle, muista noudattaa erityistä varovaisuutta ja käytä turvavaljaita, mikäli mahdollista. Jo metrin korkeudelta putoaminen on aiheuttanut työntekijän menehtymisen.
- Vältä alarinteen puolelta kuormaamista.
- Älä käännä konetta rinteessä.
- Rantapenkan tai jään pettäminen koneen alta on johtanut useisiin vakaviin tapaturmiin.
- Jos kone kaatuu, älä yritä hypätä pois ohjaamosta. Käytä turvavyötä ja pidä turvavyöleikkuri saatavilla.
- Huomioi sähkölinjat. Voimalinjojen alapuolelle pitää jäädä vähintään 2 m vapaata tilaa.
- Melu ja värinä ovat yleisimpiä ammattitaudin aiheuttajia.

Melutaso ei saa missään olosuhteissa ylittää 87 dB. Jos melutaso ylittää 85 dB, pitää kuulonsuojaimia aina käyttää. 80 dB ylitys edellyttää kuulonsuojaimien varaamista työntekijöiden käyttöön.

KONEEN YLEINEN TURVALLISUUS

Tarkasta seuraavat asiat määrävälein. Suositus on tehdä tarkastus kirjallisesti:

- Astinlaudat ovat karhennetut ja ehjät.
- Kädensijoja ja jalkatasoja on riittävästi vaivatonta ohjaamoon ja huoltokohtiin nousua varten.
- Koneen kaikki pyörivät akselit ja muu voimansiirto on kosketussuojattu.
- Ikkunat pysyvät huurteettomina kaikissa olosuhteissa.
- Turvavyö toimii ja sitä myös käytetään.
- Hallintalaitteet toimivat ja liikesymbolit näkyvät.
- Jarrut ja voimansiirto toimivat tasaisesti.
- Työvalaistus on riittävä.
- Keltainen vilkkuvalo toimii.
- Koneessa on peruutushälytin.
- Koneessa on tilat käsisammuttimille, ohjekirjalle, asiapapereille ja eväille.
- Ohjaamon poistumistiet ovat aina käytettävissä.

TYÖN ETUKÄTEISSUUNNITTELU

Työturvallisuuslaki edellyttää töiden riittävää suunnittelua. Koneyrittäjänä sinun onkin hyvä opastaa työntekijöitä selvittämään vähintään seuraavat tekijät ennen töiden aloittamista:

- Maan laatu.
- Kaivannon vaativuusluokka.
- Putkistojen sijainti.
- Maanalaisten johtojen ja kaapeleiden sijainti.
- Ilmajohdot ja sähköturvallisuus. Ilmajohdojen alapuolella työskentelyä tulee välttää. Varmista riittävä turvaväli (alapuolella vähintään 2 m).
- Muut yläpuolella olevat esteet.
- Sortumisvaaralliset paikat ja sortumisvaaraa aiheuttavat tekijät.
- Vesistöjen lähellä hukkumisvaara.
- Jälle mentäessä ei pelkkä jään paksuus ole merkitsevää, myös sen laatu.

Osoitteesta liikennevirasto.fi löydät ajantasaista tietoa etukäteissuunnittelun tueksi.

TÄPÄRÄ PELASTUMINEN KAIVINKONEESTA PIENEN KATTOLUUKUN KAUTTA

Palokunta kutsui Veli-Pekka Perälän tammikuisena iltapäivänä purkamaan hyydepatoja Kihniön Myllyjoesta. Työtä oli tehty jo parin tunnin ajan ja rannan maaperä oli todettu kantavaksi. Kuitenkin uuteen paikkaan siirryttyään kaivinkone lähti valumaan veteen. Virtaus olikin syönyt penkerettä niin, että maa petti alta.

Paniikki iski, kun jääkylmää vettä alkoi tulla koppiin sisään. Veli-Pekka yritti avata ovea ja rikkoa laseja, mutta veden paine oli kova eikä ovista päässyt mitenkään ulos. Onneksi Veli-Pekka muisti kattoluukun, poisti verhoilun sen edestä ja pääsi sitä kautta ulos, vaikka luukku oli melko pieni. Jos kone olisi kaatunut veteen kopin ovi edellä, tilanne olisi ollut huomattavasti pahempi.

Veli-Pekka soitti Ifiin heti seuraavana aamuna ja sai korvauspäätöksen jo saman päivän aikana.

- Tapaus hoidettiin Ifin korvauspalveluissa viimeisen päälle hienosti. Kone korjattiin ja siitä tuli parempi kuin uusi, Veli-Pekka kertoo.
- Tarkastakaa aina kunnolla maaperä etenkin virtaavan veden rannoilla. On tärkeää, ettei kukaan tee töitä yksin, Veli-Pekka neuvo.

IFIN VINKIT TURVALLISUUDEN PARANTAMISEKSI

Yleisintä on uppoaminen rannalta veteen tai suohon. Ennen töiden aloittamista on varmistauduttava siitä, että työalueen ja tai jään kantavuus on riittävä kalustolle. Kannattaa ottaa huomioon, että jää voi olla hauraampaa rannalla kuin etäämpänä rannasta. Työkoneiden tulee olla varustettuja kattoluukulla, joka ei saa olla lukittuna. Kuljettajien kokemus jäällä työskentelystä on aina syytä selvittää ja vaarateki- jät kannattaa käydä läpi. Ennen työhön ryhtymistä kalusto tulee tarkastaa työhön soveltuvaksi. Suohon uppoamisista koituu usein myös muita murheita, esimerkiksi ympäristö- vahinkoja.

If korvaa uppoamiset vain Koneyrittäjiliiton jäsenille!

OMAISUUSRISKIT

Tiesitkö, että yleisimpiä omaisuusriskejä ovat konepalot, -rikot ja -rikokset? Tarkista turvallisuus ja ryhdy tarvittaessa pikaisesti korjaaviin toimenpiteisiin.

Tee työkoneelle määräajoin kattava turvallisuustarkastus ja aina ennen työn aloittamista silmämääräinen tarkastus. Korjaamalla epäkohdat voit välttää pahimmilta vahingoilta.

KONEPALOT

Yleisimpiä konepalojen syttymissyitä ovat:

- Sähköjohtojen rikkoutuneet eristeet, löysät liitokset sekä johtosarjojen ylikuormituksesta johtuvat oikosulut.
- Vuotava polttoainejärjestelmä tai hydraulikka.
- Pohjapanssarin tai pakosarjan päälle kerääntynyt pöly ja öljy.
- Koneen korjauksessa tehty tulityö.
- Koneen alla syttynyt maastopalo.
- Lisälämmittimen pakoputken päälle kertyneet roskat, pöly ja öljy.
- Lisälämmittimien toimintahäiriöt ja asennuksien puutteet (pakoputkisto).
- Irralliset äänieristeet.

KONEEN SAMMUTUSVALMIUDEN TARKASTUS JA SAMMUTTAMINEN

Jos kone syttyy, pysäytä moottori, katkaise päävirta ja sammuta palo. Ilmoita aina pelastuslaitokselle tapahtuneesta ja huolehdi vartiointista sammutuksen jälkeen palokunnan tuloon asti.

Varmista, että:

- Koneessa on kaksi 27 A 144 B–C teholuokan pakkasen-kestävää käsisammutinta, yksi ohjaamossa ja toinen ohjaamon ulkopuolella.
- Sammuttimet tarkastetaan vähintään kerran vuodessa käsisammutinliikkeen toimesta ja ne on nopeasti otettavissa käyttöön.
- Suojapelleissä on käsisammuttimen suuttimen kokoinen aukko, jonka kautta koneen moottoritilassa tai ohjaamon alla syttynyt palo voidaan sammuttaa ulkoapäin.
- Koneeseen asennettu kiinteä sammutusjärjestelmä on tarkastettu ja toimiva.

SÄHKÖLAITTEET

Tarkasta, että:

- Sähköjohtojen liitännät ovat kireät ja oikein tehty.
- Johtojen virransieto on oikea.
- Sähköjohtojen eristyspinnat ovat ehjät ja puhtaat, näkyvät johdot ja kaapelit on hyvin suojattu ja kiinnitetty.
- Lämpiviennit on suojattu kumeilla.
- Käynnistinmoottori, päävirtakaapeli, virtajohdot ja laturi ovat hyvin kiinni.
- Johtimet ja akku ovat hyvin kiinni, kaapelit ja navat suojattu.
- Kylmäkäynnistysjärjestelmän kaapelit ovat kunnossa.
- Sulakkeet ovat oikean kokoiset ja sulakerasia on ehjä.
- Akkutila on hyvin tuulettuva.
- Pääkatkaisin on + puolella, lähellä akkua ja liitetty

- mahdollisimman lyhyellä ja hyvin kiinnitetyllä johdolla.
- Pääkatkaisijan luokse on helppo päästä ja se sijaitsee koneen ulkopuolella.

LISÄLÄMMITYSLAITE

Tarkasta, että:

- Lisälämmittimen polttoaineputket ja sähköjohtimet ovat kunnossa.
- Pakoputki on suunnattu ulos rungosta ja palavat materiaalit poistettu pakoputken läheisyydestä.

Koekäytä lämmitin valvotusti ennen lämmityskautta, näin voit havaita mahdolliset toimintahäiriöt. Puhdista lisälämmittimen ympäristö säännöllisesti palavista materiaaleista.

AUTOMAATTINEN SAMMUTUSLAITTEISTO

Tarkasta, että:

- Merkki-, vika- ja varoitusvalot sekä paineenalarajahälytint toimivat valmistajan ohjeiden mukaan.
- Sähkölaukaisujärjestelmän nalli tai magneettiventtiili ovat paikallaan ja ehjät.
- Ilmais- ja hälytysjärjestelmät toimivat.
- Sähköjohdot ovat ehjät, hyvin kiinnitetty sekä läpiviennit suojattu.
- Kytkenälaatikko on ehjä, kuiva ja puhdas.
- Sammutusainesäiliö on hyvin kiinnitetty.
- Sammutusainepullon painemittari näyttää painetta.
- Erillinen ponnepullo on hyvin kiinni ja tarkastusmerkintä voimassa.
- Sammutusaineputkisto on hyvin kiinnitetty, läpiviennit suojattu eikä putkistossa ole ulkoisia vaurioita.
- Putkiliitokset ovat kireät.
- Suuttimet ovat puhtaat ja suojat paikoillaan.
- Käsinsäilytys on helposti käsillä ja sinetit ehjät.
- Laitteistossa ei ole korroosiovaurioita.
- Laitteisto on puhdas.

POLTTOAINEJÄRJESTELMÄ

Tiesitkö, että, itsesyttymispiste ja leimahduspiste ovat kaksi eri asiaa? Bensiinistä haihtuu syttyviä kaasuja jo -40 °C pakkasessa. Dieselöljystä haihtuu syttyviä kaasuja vasta +55 °C lämpötilassa.

Leimahduspisteessä kaasuseos syttyy ulkoisesta sytytyksestä, esimerkiksi pakosarjan tai sähkölaitteen kipinästä. Dieselöljy syttyy kuitenkin huomattavasti herkemmin kuin bensiini valuessaan kuumalle pinnalle. Dieselöljy syttyy itsestään 210 °C ja bensiini 400 °C lämpötilassa ilman ulkoista kipinää, kunhan palamiseen on riittävästi happea eli ilmaa.

Tarkasta, että:

- Polttoainetankin ja -putkiston kiinnitys on hyvä eikä vuotoja ole.
- Polttoaineen pikasuljin toimii oikein ja sen luokse on helppo päästä.
- Moottoritilassa ei ole polttoainevuotoja.
- Polttoaineen täytön yhteydessä mahdollisesti ylivuotanut polttoaine ei pääse kerääntymään koteloihin.

- Polttoaineputkien läpiviennit on suojattu, eikä niistä ole viety sähköjohtoja tai hydrauliletkuja.
- Polttoaineen täyttöpaikalla tulen käsittely on kielletty ja staattisen kipinän syntyminen estetty.
- Täyttöaukko on lukittu.

JARRUT

Tarkasta, että:

- Jarrut toimivat tasaisesti kaikissa jarruttavissa pyörissä.
- Jarrujärjestelmässä ei ole vuotoja.
- Jarruneste vaihdetaan säännöllisesti jäätyminen estämiseksi.
- Jarrupaine on riittävä.

TYÖKONEEN PUHTAUS

Huolehdi:

- Ettei konetilassa ole haitallisia vuotoja.
- Ettei öljysuodattimen vaihdossa öljyä valu moottorin päälle eikä maahan.
- Että akusta mahdollisesti roiskunut happo pestään emäksisellä liuoksella.
- Konetilaan ja pohjajanssarin päälle kertyneen rasvan, pölyn ja lian poistosta viikoittain.
- Koneen muihin osiin kertyneiden risujen ja roskien poistamisesta työn päätyttyä päivittäin.
- Ettei jäähdyn ole tukkoinen.
- Koteloihin ja palkkeihin kertyvän öljyn tms. helppo sammutettavuus syttymistilanteessa.
- Ettei ohjaamossa ole paloriskiä lisäävää tavaraa.
- Pesuissa käytettävän pesuaineen ympäristöystävällisyydestä.
- Varo sähkölaitteita ja -asennuksia, kun käytät painepesuria.

Koneen siirtojen aikana pesu on helppo suorittaa huoltopisteissä!

TYÖKONEEN MEKANIikka

Kuumat pinnat voivat aiheuttaa syttymisvaaran, siksi on tärkeää varmistaa, että kaikki koneeseen asennetut komponentit ovat hyvin kiinni, pakoputken kuumat osat on suojattu ja äänieristeet eivät ole kuumien pintojen lähellä.

KONEEN KORJAAMINEN JA TULITYÖ

Tulityössä syntyvän hehkuvan kipinän lämpötila on 1000 °C ja tummuneenakin kipinä sytyttää lähes kaikki palavat aineet.

HUOM! Jos joudut tekemään tulitöitä maastossa, sinun on aina hankittava maanomistajan lupa. Metsäpalovaroituksen aikana tulitöihin tarvitset myös luvan pelastusviranomaiselta. Turvesuolla tulitöiden tekeminen on kielletty. Noudata viranomaisten varoohjeita.

Muista:

- Tehdä tehdä korjauksessa käytettävä avoliekkiä tai kipinöintiä aiheuttava työ annettujen suojeluohjeiden mukaisesti.
- Puhdistaa korjattava kohta ja sen ympäristö hyvin.
- Poistaa korjattavasta kohdasta syttyvät materiaalit kuten muovi- ja kumisuojat.
- Suojapeittää korjauskohdan ympärillä olevat syttyvät materiaalit kuten hydrauliliikaletkut ja sähkökaapelit.
- Estää kipinöiden lentäminen ympäristöön esimerkiksi sopivasti sijoitetuilla palamattomilla peitteillä.
- Ottaa huomioon, että lämmön johtuminen voi aiheuttaa

- syttymän yllättävän kaukanakin itse korjauskohdasta.
- Varata riittävä alkusammutuskalusto paikalle.
- Hoitaa tulitöiden jälkivartiointia vähintään 2 tunnin ajan.

Ota huomioon:

- Kauhan, kouran ja telaketjujen aiheuttama kipinöintivaara kuivana kesänä.
- Maastoon tippuvien hehkuvien tai palavien roskien aiheuttama maastopalon vaara.

KONERIKKO

Koneen rikkoutuminen aiheuttaa aina työn keskeytymisen ja vian korjaaminen työmaalla suuren tapaturmariskin. Mikäli joudut tekemään tulitöitä, vaarana on myös kone- ja maastopalo.

Huolla työkone huolellisesti valmistajan antamia ohjeita noudattaen. Taitamaton korjaaminen voi aiheuttaa suurta taloudellista vahinkoa. Vakuutuskorvauksen saamisen ehtona on oikein huollettu, korjattu ja tarkoituksenmukaisesti käytetty kone. Tärkeää on myös noudattaa laadittuja suojeluohjeita.

RIKOKSET

Tiesitkö, että toisen omaisuuden tahallinen vahingoittaminen on aina rangaistava teko.

Työkone on usein jätettävä työpaikalle ilman valvontaa. Jos koneen käyttöpaikan läheisyydessä on asutusta tai kone on yleensä näkyvillä yleisten kulkuväylien läheisyydessä, ilkeältä on todennäköisempää. Ilkeältä on yleisempää kuin koneen tai sen osien varkaudet.

Murtautumiset ja koneen varkaudet ovat lukumääräisesti ilkeältä vähäisempiä.

Ilkeältä on:

- Polttoaineen saastuttaminen.
- Renkaiden viiltely ja puhkominen.
- Ikkunoiden rikkominen.
- Hydrauliletkujen viiltely.
- Valolaitteiden rikkominen.
- Koneen tuhriminen maalilla jne.

Muut omaisuusrikokset ovat yleisimmin murtoja tai varkauksia, kuten:

- Valolaitteiden- ja käsisammuttimien varkaudet.
- Irtaimen omaisuuden, kuten radioiden, puhelimien, työkalujen jne. varkaudet ohjaamosta.
- Moottorin, koneen osien tai renkaiden varkaudet.
- Työlaitteiden tai farmarisäiliön varkaudet.

Koko työkoneen varastaminen on harvinaista, mutta mahdollista. Kiinnitä työkoneet, koneenosat ja laitteet niin ettei varkaus kiinnitystä rikkomatta ole mahdollista. Kiinnitykseen soveltuu vähintään 9 mm pintakarkaistu kettinki ja 3:n luokan riippulukko. Hinattavan työkoneen voit myös lukita aisalukolla. Säilytä työkalut ja pienkoneet työajan jälkeen lukitussa varastossa.

Älä jätä autoa työmaan laidalle, se on aina riski. Jos kuitenkin joudut jättämään niin huolehdi, että autossa on hälytint tai ajonestolaite.

HARVESTERI PALOI VEDENOTTAMON VIERESSÄ

Metsänraivaustöissä olleen harvesterin akku räjähti oikosulun seurauksena ja kone paloi korjauskelvottomaksi. Oikosulku johtui siitä, että pääkaapeli oli hangannut runkoa vasten. Myöhemmin selvisi, että kyseisessä konemallissa on juuri tämä heikko kohta, ja vikaa osataan paremmin tarkkailla esimerkiksi huoltojen yhteydessä, kertoo koneen silloinen omistaja *Harri Nykänen*.

Onnettomuus tapahtui vedenottamon vieressä. Oli todella tärkeää toimia nopeasti, jotta välttyään ympäristövahingolta. Palo syttyi aamupäivällä, ja koneen raato siirrettiin pois paikalta niin pian kuin mahdollista. Myös saastunutta maata siirrettiin pois onnettomuuspaikalta vielä saman päivän aikana.

– Palo aiheuttaa aina paljon harmia. Mahdolliset henkilövahingot ovat niistä ikävimpiä, mutta onneksi niiltä säästettiin tässä tapauksessa, Harri toteaa.

If korvasi palaneen koneen tilalle uuden, mutta töitä jouduttiin tekemään jonkin aikaa yhden koneen vajeella. Harri oli todella tyytyväinen korvauspalveluun.

– Asia hoidettiin juuri niin kuin pitikin, päätös tuli nopeasti ja olin tyytyväinen korvaussummaan. Olen iloinen siitä, että kolmannen osapuolen, tässä tapauksessa kaupungin, kärsimiltä mahdollisilta vahingoilta välttyttiin. Ifillekin oli tärkeää toimia nopeasti lisävahinkojen välttämiseksi. Oli onni, että vastuuvakuutus oli kunnossa, Harri summaa.

IFIN VINKIT TURVALLISUUDEN PARANTAMISEKSI

Tee työkoneelle kattava turvallisuustarkastus vähintään kerran vuodessa. Tarkasta koneen kunto päällisin puolin aina ennen työn aloittamista. Työkoneen syttymiseen on monia syitä, jotka koneen käyttäjä tai omistaja voi usein poistaa helposti. Tärkeintä on säännöllinen koneen pesu ja puhdistus. Tee tarkastus huolellisesti kohta kohdalta ja korjaa puutteet viipymättä. Voit välttyä pahimmilta vahingoilta ja varmistat häiriöttömän työnteon. Lisäksi on tärkeää, että koneiden kuljettajat osaavat alkusammuksen taidon hyvin. Pieni, mutta todella tärkeä vinkki on puhdistaa hake ohjaamon ja kuormakorin välistä, sillä tällaisia syttymistapauksia on todella paljon.

KUN KUORMA KIPPASIKIN AUTON EIKÄ AUTO KUORMAA

Pasi Peltoniemen omistama kuorma-auto oli kippaamassa märkää moreenia. Maa-aines tarttuikin kiinni, ja auto lähti kallistumaan, kun lava oli pystyssä. Kuljettaja selvisi onneksi rytäkästä naarmuitta.

- Sain korvauspäätöksen vahingosta vielä saman päivän aikana ja olin Ifin toimintaan tosi tyytyväinen. Ifin korvauspalvelu on aina toiminut loistavasti. Tällä alalla on paljon riskejä, esimerkiksi kaapelitöissä, joten vakuutukset on hyvä olla kunnossa, Pasi kertoo.

Pasin vahingoittunut auto meni onnettomuuden johdosta lunastukseen. Sovituissa töissä joutuu nyt käyttämään alirakojasijoita ennen kuin uuden auton saa vanhan tilalle.

- Vaikka tässä tapauksessa kyse oli täysin ennalta arvaamaton, se sai minut miettimään, miten esimerkiksi koneen säännöllisillä tarkastuksilla voi vaikuttaa siihen, ettei vahinkoja jatkossa sattuisi. Vaikka vakuutukset ovat kunnossa, ei kuljettajille saa aiheutua vaaratilanteita, eikä

töiden keskeytyminen tee hyvää liiketoiminnalle, Pasi sanoo.

- Näitä tapauksia on surullisen paljon, ja ne ovat lähes aina lunastustapauksia. Hyvin usein vahingon jälkeen joudutaan lunastamaan koko auto, mutta pahimmissa tapauksissa on myös ihmishenkiä vaarassa, kertoo Ifin vahinkotarkastaja Marko Aalto.

IFIN VINKIT TURVALLISUUDEN PARANTAMISEKSI

Kuljettajan täytyy pyrkiä tuntemaan oma kuormansa ja maaperä, jolla kipataan. Maan kaltevuuden suhteen täytyy olla tarkkana. Yleisesti omistajan ja kuljettajan on seurattava auton kuntoa, kuten kippiakselin ja rungon kuntoa jotta väsymismurtumia ei pääse syntymään rakenteisiin. Omistaja vastaa itse siitä, että auto on kunnossa. Näin vahingot ovat estettävissä. Esimerkiksi väsymismurtumista johtuvat kaatumiset eivät kuulu vakuutusten piiriin. Keskeytysvakuutuksella voi varmistaa että työt jatkuvat ilman merkittäviä lisäkuluja.

SOPIMUSRISKIT

Tiesitkö, että vakavimmat liiketoimintariskit ja suurimmat taloudelliset tappiot syntyvät puutteellisesta tai huonosti tehdystä sopimuksesta?

Sovi urakointisopimuksessa kirjallisesti:

- Sopimuksen osapuolet ja yhteystiedot.
- Selvitä onko vastapuolella oikeus tehdä sopimus.
- Sopimuksen alkamis- ja päättymisajankohta.
- Minkälaista työtä sopimus koskee.
- Selvitä sopimuksen sisältö huolellisesti.
- Urakointialueen tarkka rajausta ja maantieteellinen sijainti.
- Tuotantotavoite ja aikataulu.
- Työn laatuvaatimukset ja laadunvarmistusmenettely.
- Urakan maksut, perusteet ja takuut.
- Valmiin työn hyväksyntä.
- Yleinen valvontavastuu ja toiminta työmaalla.
- Sosiaalitulojen käyttö.
- Koneen korjaaminen ja huolto (myös tulityöt).
- Tilaajalle ja toimittajalle kuuluvat vastuut.
- Omat ja tilaajan vakuutukset.

- Työn keskeytyminen (ylivoimainen este).
- Sopimuksen siirtäminen.
- Irtisanomisaika ja -perusteet.
- Sopimusrikkomuksen seuraukset.
- Lisämääräykset.
- Erimielisyydet ja ratkaisupaikka.
- Ota huomioon suullisen sopimuksen riskit -> oikeusturva.

Muista
ALLEKIRJOITUKSET!

VASTUURISKIT

TYÖN TILAAJAN VASTUU

Urakkasopimuksella täsmennetään osapuolten velvollisuudet, jotka tilaajan osalta voisivat velvoittaa tilaajan vastamaan esim.

- Kaikkien urakkaan liittyvien tietojen antamisesta.
- Työn yleissuunnittelusta.
- Korvauksesta tilauksen peruuntuessa.
- Korvauksesta sopimusrikkomuksessa.

KONEYRITTÄJÄN VASTUU

Koneyrittäjänä sinä vastaat siitä, että työ tehdään sopimuksen mukaisesti niillä tiedoilla, jotka olet tilaajalta saanut.

Vastuita voivat olla esim.

- Mitta ja määrätarkkuus.
- Oikealla palstalla työskentely ja oikea hakkuutapa.
- Työn aikataulu.
- Työntekijän ja aliurakoitsijan opastaminen.
- Työhön liittyvät henkilö-, palo- ja muut vahingot.
- Toiminnan vakuuttaminen.
- Korvaus sopimusrikkomuksessa.

Kun toimit ilman vierasta työvoimaa yhteisellä työmaalla, sinut rinnastetaan useimmiten pääurakoitsijan työntekijään. Vastuu on tällöin sama kuin työntekijällä.

VASTUU TYÖNTEKIJÄSTÄ

Kun sinulla on palkattua työvoimaa, olet työnantaja ja vastuussa työntekijän ulkopuoliselle työssä aiheuttamasta vahingosta ja vahingon korvaamisesta.

Koneyrittäjänä olet velvollinen toimimaan työturvallisuuslain mukaisesti ja huolehtimaan siitä, ettei työntekijän terveydelle ja turvallisuudelle aiheudu vaaraa. Jos työntekijälle sattuu vahinkoa ja olet laiminlyönyt turvallisuusmääräysten noudattamisen, joudut korvausvastuuseen. Koneyrittäjänä vastaat myös työkoneneen teknisestä turvallisuudesta.

SOPIMUSVASTUU

Koneyrittäjänä vastaat sopimuksen mukaisten velvollisuuksien täyttämisestä. Laiminlyönnit voivat aiheuttaa vahingonkorvausvelvollisuuden. Sopimuksessa kannattaa sopia vastuiden jakamisesta ja vahingonkorvauksen ylärajan määrästä. Ole tarkkana, mihin sopimusteitse sitoudut. Urakointiketjussa pääurakoitsijan tulee edellyttää aliurakoitsijoilta oman toimintansa kattavaa vastuuvakuutusta.

Työsopimusten ja -suhdeasioiden riskejä vähennät tehokkaimmin käyttämällä kirjallisia sopimuksia. Noudata työalan työehtosuositusta, käytä sopimusalan yleisiä sopimusehtoja ja -malleja ja kiinnitä erityistä huolellisuutta ulkomaisiin sopimuksiin.

ÄLÄ AJA VÄSYNEENÄ!

Tämä auto törmäsi kuorma-autoon, jonka kuljettaja oli nukahtanut rattiin. Henkilöautoa kuljettanut nainen ja kyydissä ollut lapsi menehtyivät.

Valitettavan useat törmäysvahingot johtuvat kuljettajan nukahtamisesta tai vireystilan laskusta. Tämä pätee kaikkiin tielläliikkujiin. Isolla autolla ajaessa riski suuriin vahinkoihin on merkittävä. Läheskään aina raskaan kaluston ja henkilöauton törmäykset eivät ole ammattikuljettajan aiheuttamia, mutta raskaan kaluston kuljettaja joutuu kärsimään henkisesti tällaisista onnettomuuksista, joskus koko loppuelämänsä.

Liikennevakuutuskeskuksen tilastojen mukaan nukahtaminen tai vireystilan lasku on syynä noin 18 prosenttiin kuolonkolareista.

JUOMAPULLOON KUROTTAMINEN JA KÄNNYKKÄÄN PUHUMINEN VOI TULLA KALLIIKSI

Oleellinen syy kuorma-autojen ja yhdistelmien tieltä suistumisiin ja kaatumisiin on kuljettajan toiminta. Eri asioista saatetaan tehdä havaintovirheitä kuten kelistä, ja muusta liikenteestä. Ennakoinnilla on suuri merkitys liikenteessä.

Suurimpana syynä onnettomuuksiin on liiallinen tilanopeus. Jos kuski ajaa rajoitinta vastaan, ja alamäki on alkamassa, uusi kalusto ja renkaatkaan eivät tee ajamista turvallisiksi, jos nopeus on kovempi kuin 90 kilometriä tunnissa.

Suurimpia materiaa livahinkoja aiheuttavat vaarallisia aineita kuljettavien yhdistelmäajoneuvojen tieltä suistumiset. Ajo-neuvokalusto voi toki olla arvokas, mutta ympäristövahingot voivat olla jopa satojatuhansia euroja.

VAKUUTTAMINEN

Yrittäminen on aina riskin ottamista. Riskien toteutuminen aiheuttaa aina ylimääräisiä kustannuksia ja hankaluuksia yrittäjälle ja yritykselle. Riskeihin voi kuitenkin varautua eri keinoin. Yritys voi esimerkiksi vakuutussopimuksella siirtää riskiä vakuutusyhtiön kannettavaksi. Vakuutus ei kuitenkaan kata kaikkia riskejä, vaan osa jää aina omalle vastuulle. Siksi erilaisten sopimusten ja ehtojen sisällöt kannattaa lukea tarkkaan, jotta selviää kuka mistäkin vastaa jos ja kun vahinko sattuu.

HENKILÖVAKUUTUKSET

Tiesitkö, että sinä olet yrityksesi tärkein voimavara? Henkilöriskeihin voidaan varautua sekä pakollisilla että vapaaehtoisilla henkilövakuutuksilla. Työnantajalla on velvollisuus ottaa lakisääteinen tapaturmavakuutus työntekijöilleen. Lakisääteinen tapaturmavakuutus ei koske itsenäistä yrittäjää, joten hänen on huolehdittava omasta vakuutusturvastaan vapaaehtoisella vakuutuksella.

LAKISÄÄTEINEN TAPATURMAVAKUUTUS

Lakisääteisellä tapaturmavakuutuksella vakuutetaan työsuhteissa olevat työntekijät sekä tietyt omistajajohtajat.

VAPAAEHTOISET HENKILÖVAKUUTUKSET

Yrittäjä ja tietyt omistajajohtajat eivät pääsääntöisesti kuulu lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piiriin, mutta turva voidaan hoitaa vapaaehtoisella yrittäjien tapaturmavakuutuksella. Vakuutus on voimassa työssä ja vapaa-aikana.

ELÄKEVAKUUTUKSET

YEL-vakuutuksen piiriin kuuluu yrittäjä,
– joka on 18–67-vuotias ja asuu Suomessa
– joka työskentelee yrityksessä
– joka on toiminut yrittäjänä yhtäjaksoisesti neljä kuukautta.

Työntekijöille on otettava TyEL-vakuutus, jos työntekijä on 18–67-vuotias.

OMAISUUSVAKUUTUKSET

Paloturva kattaa palon, noen, sprinklerivuodon ja räjähdysten aiheuttamat vahingot.

Luonnonilmiöturva kattaa myrskyn, jonka piiriin kuuluu esimerkiksi myrskyn, rankkasateen tai salamaniskun aiheuttamat vahingot.

Rikosturva kattaa murron, ryöstön, yksilöidyn varkauden ja ilkvallan aiheuttamat vahingot.

LVIS-turva kattaa LVIS-tekniikan rikkoutumiset ja siitä aiheutuneet vuotovahingot.

Täysturva kattaa kaikki äkilliset ja ennalta arvaamattomat vahinkotapahtumat. Niitä ovat edellisten lisäksi rikkoutumiset.

KESKEYTYSVAKUUTUKSET

Yrityskeskeytyksen vakuuttaminen

Yrityskeskeytyks tarkoittaa äkillisestä ja ennalta arvaamattomasta koneen tai laitteen rikkoutumisesta tai palosta seurannutta keskeytystä, jonka aiheuttama myyntikatteen menetys voidaan vakuuttaa.

Työkonekeskeytysturvan vakuuttaminen

Työkonekeskeytysturva on vapaaehtoisen moottoriajoneuvovakuutuksen lisäturva, josta korvataan ajoneuvon menetetyt käyttöpäivät (päiväraha), kun ne ovat seurausta korvattavasta vahingosta.

Työn keskeytymisen voi parhaiten välttää

- huolehtimalla työturvallisuudesta,
- huoltamalla koko valmistajan ohjeen mukaan,
- seuraamalla koneen kuntoa tarkastuksilla,
- oikealla käytötavalla.

TOIMINNAN RISKIN VAKUUTTAMINEN

VAKUUTUKSEN KOHDE	VAKUUTUSTURVA
– yritystoiminnassa kolmannelle aiheutunut henkilö- ja esinevahinko	toiminnan vastuuturva
– työkoneella kolmannelle aiheutunut henkilö- ja esinevahinko	konekohtainen vastuuturva
– yritystoiminnassa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut	oikeusturva (Koneyrittäjien liiton jäsenillä turva sisältyy jäsenmaksuun)

MOOTTORIAJONEUVOVAKUUTUKSET

Liikennevakuutus tulee ottaa kaikille ajoneuvoille joita käytetään liikenteessä. Liikennevakuutus korvaa syyttömälle osapuolelle aiheutuneet henkilö- ja omaisuusvahingot. Myös syyllisessä ajoneuvossa olleiden henkilöiden henkilövahingot korvataan. Liikennevakuutus on säädetty lailla pakolliseksi, jotta turvattaisiin korvaus syyttömälle osapuolelle aiheutuneista henkilö- ja omaisuusvahingoista. Liikennevakuutus ei kuitenkaan korvaa omalle ajoneuvolle aiheutunutta vahinkoa, joten siksi ajoneuvolle kannattaa ottaa vapaaehtoinen moottoriajoneuvovakuutus, joka korvaa ajoneuvon lisäksi siihen kiinteästi asennetut varusteet.

KULJETUSVAKUUTUKSET

Kuljettaessasi työkonetta lavetilla tai muulla kuljetusvälineellä työkohteisiin, on vaarana koneen vahingoittuminen kuljetuksen aikana. Kuljetusvahingon taloudelliset seuraukset kärsii aina koneen omistaja.

VAKUUTUKSEN KOHDE	VAKUUTUSTURVA
– oma työkone	perusturva + särkyminen, järeä kone
– vieras työkone	tiekuljetussopimuslain mukainen vastuu

KULJETUSVAHINGOT

Kuljetettavana oleva oma työkone voi vahingoittua, kun

- Kuljetusväline törmää ulkopuolella olevaan esteeseen tai toiseen ajoneuvoon.
- Kuljetusvälineessä lastattuna oleva työkone törmää ulkopuolella olevaan esteeseen esim. siltaan kuljetusvälineen ollessa liikkeellä.
- Kuljetusväline suistuu tieltä tai kaatuu.
- Palo tai räjähdys kuljetuksen aikana.
- Työkone kaatuu tai putoaa lastauksen, purkauksen tai varsinaisen kuljetuksen aikana.

Kuljetusvakuutus on tarpeeton jos koneella on täyskasko.

HUOM! Satunnaiset vieraiden koneiden kuljetukset: kuljettaessasi satunnaisesti vierasta työkonetta olet vastuussa tälle koneelle kuljetuksen aikana tapahtuneista vahingoista Tiekuljetussopimuslain mukaan.

TYÖKONE TÖRMÄSI LIIAN MATALAAN SILTAAN

Bobcat-maankuormaajaa oltiin viemässä työmaalle tuttua reittiä pitkin. Kaista oli kuitenkin väärä, ja silta oli toiselta reunaltaan muutaman sentin toista reunaa matalampi. Bobcat vaurioitui pahoin, ja työt koko työmaalla keskeytyivät tapahtuneen takia.

Kaistakorkeus oli merkitty tapahtumapaikalla puutteellisesti. ”Kuljettajan ammattitaito riittää yleensä hyvin arvioimaan kuorman korkeutta, eikä tutuilla reiteillä yleensä tapahdu mitään vastaavaa. Nyt kyseessä oli kuitenkin täysin inhimillinen vahinko”, kertoo yrittäjä.

Yrittäjä on kiitollinen siitä, että vakuutukset olivat kunnossa. ”Ifin korvauspalvelu toimi nopeasti, eikä vahingosta aiheutunut ylimääräistä vaivaa. Töitä päästiin jatkamaan melko nopeasti vuokrakoneella”, yrittäjä kiittelee.

IFIN VINKIT TURVALLISUUDEN PARANTAMISEKSI

Siltoihin törmäämiset ovat todella yleisiä ja ne tapahtuvat usein inhimillisen arviointivirheen seurauksena. Uudenlaisen kuorma tai vieraat alueet lisäävät riskiä. Matalia siltoja ei huomata, ja merkinnät ovat joskus puutteellisia.

Ifillä ei ole näissä tapauksissa lisäomavastuuta kuten muilla yhtiöillä. Kuorman korkeus tulisi mitata aina jo ennen liikkeelle lähtöä. Kiinteiden nosturien osuminen siltaan on myös yleistä. Kannattaa muistaa, että keskeytysvakuutus korvaa tilanteet, joissa työmaalla ei päästäkään perille tekemään sovittua työtä sattuneen vahingon takia.

OTA YHTEYTTÄ

Koneyrittäjien oma palvelunumero 010 19 16 94
if.fi/koneyrittajat
koneyrittajat.fi

Tämä ei ole kattava selvitys koneyrittäjän riskienhallinnasta.
Yksityiskohtaiset tiedot löytyvät voimassaolevista vakuutusehdoista ja suojeluohjeista.

Ole huoletta. Me autamme.

Ifin asiakaspalvelu if.fi puh. 010 19 19 19 (pvm/mpm) ma-pe klo 8–20

If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen siviiliikkeen vakuutuksia säätelee vakuutusopimuslaki ja muu Suomen lainsäädäntö.
Ifin toimintaa valvoo Finanssivalvonta, Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki. www.finanssivalvonta.fi, puh. 09 183 5360.